

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

FULLEJANT EL CALENDARI

—Té, ja s'acosta el mes de María, el mes de les flors...
—Sí,... pero *cuidiao* con las espinas, señor clérigo!...

L'imprecació

CONTINÜEN encara discutint-se en el Congrés les actes dictaminades pel Suprem.

Les discuteixen amb aquella minuciositat i calma que és del cas.

Al país, això, no li importa gran cosa, però es distreu; perquè no deixa de distreure el llegir en els diaris les batuces quotidianes entre'ls pares de la pàtria i els representants de l'opinió del poble. (D'alguna manera els tenim de nomenar).

En fi que, per ara, el talent dels diputats és una mena de lleixiu que no més serveix per a bugadejar actes.

No és pas que de porqueria no n'hi hagi.

Qui es diverteix és en Sánchez Guerra. Sembla un ninot d'aquells del «pim, pain, pum». L'home's defensa solament repetint aquella frase castellana: «*Más eres tú!*»; que és com dir: «Més brutícia hi ha a casa teva!» I per aquest costat, a en Sánchez Guerra no li manca raó.

Alguna ventatja té, no us penseu, aqueixa manera de perdre temps, dels nostres flamants legisladors.

De primer antuvi ens demostra que'ls personalismes i l'odi entre'ls partits és més fort que tot. Abans que salvar a la pàtria, és qüestió d'ensorrar a l'enemic.

Si no fos això, conformant-se amb els dictamins del Suprem, que és en definitiva lo que s'està realitzant al Congrés, ja podria fer uns quants dies que estessin discutint alguns greus problemes nacionals.

Però, preguntem nosaltres, de quina manera's desfogarien les passions, les envegetes i els odis de banderia?

Lo més important, per ara, d'aquest gallejar infructuós, d'aquesta tasca de safareig, ha sigut la no intervenció d'en Maura.

Poca cosa ha dit, des del seu exil; però, per a en Dato, ja ha dit massa.

El President del Consell ja sab que no cal comptar amb la benevolença del rebec mallorquí ni amb el seu apoi. I la camisa, naturalment, no li arriba al cos.

Sort que en Romanones està al *quite*. Mes, fins a quin punt pot tenir-se confiança en un *torero* coix?

Em sembla, per altra part, que nostre bon quefe de govern responsable no té allò que se'n diu prou maquiavelisme per a aprofitar-se de la rivalitat existent entre aqueix coix i l'*acquarelista* sanguinari.

De totes maneres ha d'ésser esclau d'un o altre.

Ara és del cas citar la cançó castellana:

«*Vivir con cadenas!...
¡Qué triste es vivir!*»...

Pobre senyor Dato! Durant aqueixos dies, en cada discurs, a cada instant, sempre que parlava un de l'oposició, vinga refregar-li pels nassos allò de l'*exigua* majoria.

Els seus companys prou feien broma, prou deien agudeses, prou s'esforçaven en demostrar que de màcules electorals i de majories primes n'havien existit desde que'l món és món; més la processó, no ho dubteu, els hi anava per dintre, i en el seu fur intern convenien que la cosa s'aguanta per un fil.

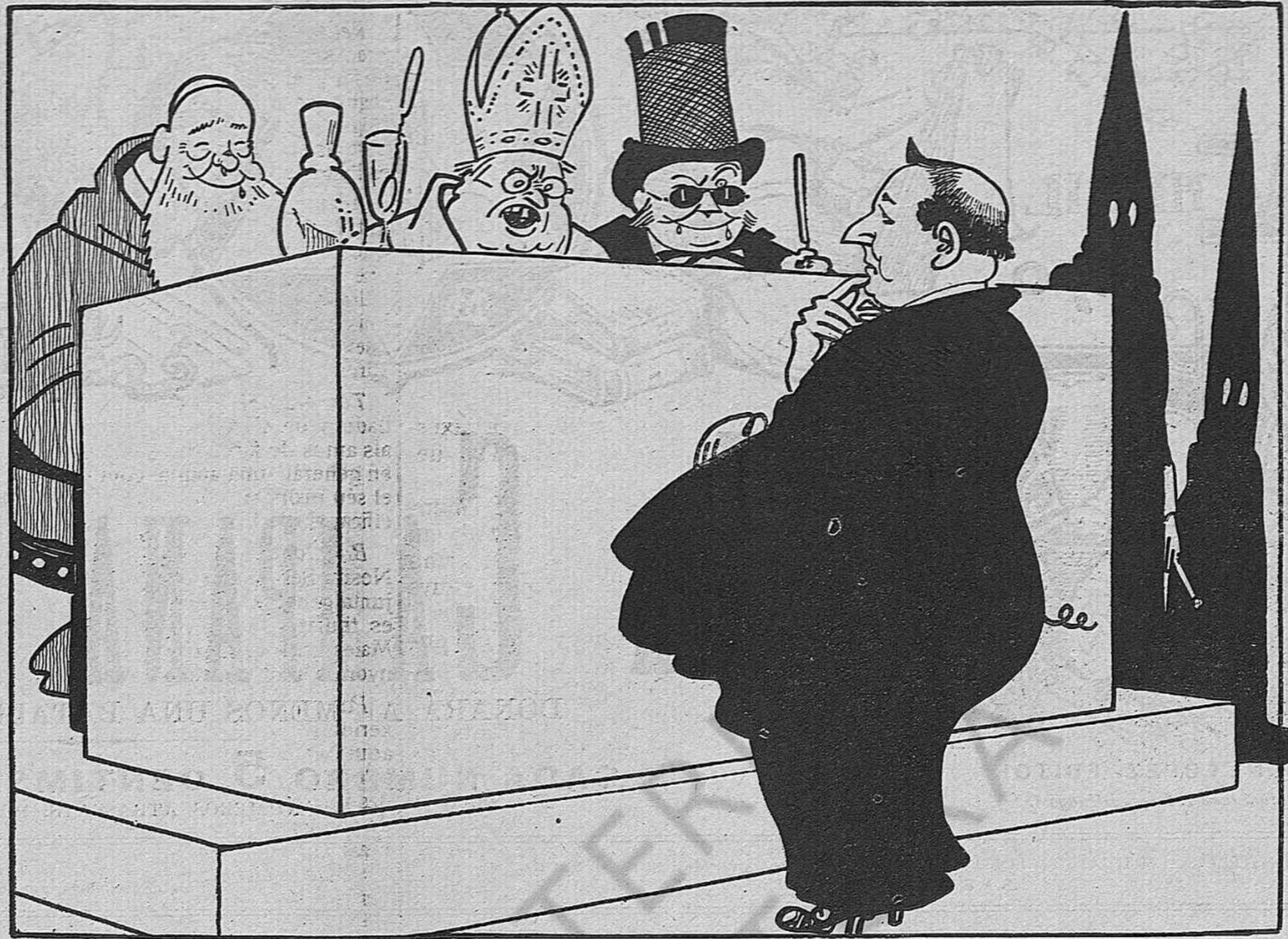
Lo trist de tota aqueixa comedia és que'l carro nacional està encallat, que no avança ni retrocedeix, que'ls viatgers estan morts de fàstic i de gana, i que no's veu la manera d'eixir de la fanguera, com no sigui amb un acte desesperat, molt difícil de aconseguir, perquè fins la desesperació ha vingut a menos, a copia de decandiment i resignació cristiana.

Convindria que en mig d'aqueix malgastar les hores i d'aqueixos malaguanyats dolls d'eloqüència que s'estàn perdent durant tants dies per a dir-nos que'l sufragi universal i la voluntat del poble han sigut escarnits una vegada més—cosa que fa molts anys que ho sabem massa,—s'hagués aixecat una veu sincera i atrevida i, sense fer cas de la campaneta presidencial, hagués formulat la següent imprecació:

Quins propòsits hi ha sobre la guerra del Marroc?... Es fa o no's fa la segona esquadra?... Quins pactes tenim amb França?... Què'n farem de la llei de jurisdiccions?... Augmentarem o no els tributs?... Concedirem o no l'indult als condemnats per delictes polítics?...

Després d'això, parlarem de lo altre; però

“Mossèn Pollastre” davant del tribunal

- Jura dir la veritat nua en tot lo que se li preguntí?
- Si és nua, m'hi extendré amb molt gust.
- Amb quin intent va anar vostè a Cauterets?
- Amb l'intent de cauteretejar lo que's pogués.

ara responeu categòricament i sense embuts. El país té pressa; el país no té espera; totes les vostres engrinyes i els vostres interessos personals no valen la sang d'un sol fill de mare, ni l'inquietut d'un sol menestral, ni el sofriment d'un sol empresonat, ni l'esclavatut d'una sola ploma!!!

Aquesta veu seria el ressò de tota l'Espanya democràtica.

X. X.

UNA ALTRA GUERRA

Els Estats Units i Mèxic

Se veu prou que l'hora del pacifisme no ha arribat encara per a aquest món. No fa un any que va acabar-se l'horrible guerra dels Balkans, i ja tenim una altra guerra internacional. La República nord-americana ha declarat la guerra a la República de Mèxic, i a hores d'ara ha pres la paraula el canó i han començat a caure les víctimes.

La quasi totalitat de la premsa espanyola ataca durament als Estats Units. En aquesta actitud hi té molt que veure l'antipatia rancuniosa amb que aquí són mirats els yanquis d'ençà de la guerra de la fi del segle XIX. Són molts els espanyols que no han perdonat als yanquis les desfetes de Cavite i Santiago de Cuba.

Els comentaris dels periòdics espanyols resulten, per aquest motiu, excessivament apassionats.

Per un deure d'imparcialitat i de justícia, nosaltres hem de regonèixer que l'intervenció dels Estats Units a Mèxic està plenament motivada. És possible que'ls nord-americans hagin estat empesos per ambicions territorials i econòmiques. Però ningú pot negar que les èternes i bàrbares lluites civils de Mèxic els donaven motiu per a procedir militarment.

Tant llargues i tant horribles eren les guerres civils mexicanes, tants danys havien rebut els estrangers i els mexicans mateixos, per culpa de les baralles de bandolers a que s'entregaven els generals de Mèxic, que l'acció dels Estats Units era inevitable. Per molt menys s'han produït intervencions de la mateixa naturalesa. No és estrany que'ls Estats Units hagin procedit contra Mèxic.

Lo estrany és que hagin trigat tant a fer-ho.

I no cal que's queixin ara els Huerta, els Villa i els Carranza. No cal que invoquin el sentiment patriòtic ni parlin de l'independència de Mèxic. Ells són qui l'han enfonsada a la pàtria seva. Ells són els qui, amb malifetes i crims, han convertit aquell territori en un infern.

Si l'acció dels Estats Units posa fi a l'anarquia sanguinària de Mèxic, si acaba la barbarie d'una guerra civil ferotge i crònica, aqueixa acció haurà estat un gran bé per a l'humanitat i per a la mateixa terra mexicana.

Les dues corrents de la vida nacional

Hi ha *petits fets* amb més eloqüència que llargues disquisicions sociològiques. A la meua província acaba de passar una d'aquestes edificants efemèrides. S'hi ajuntà un Congrés de Pediatria i hi acudiren representacions, ben apreciables i distingides, de la nostra ciencia oficial. Vaig poguer encaixar amb mans de nobles amics, plens de pruija cintífica. Un gran desig de plaure, de mostrar ventatjosament l'estat de la nostra ciencia universitària, animava als congressistes, alguns d'ells coneguts com veres notabilitats. Per part dels meus comprovincians semblava, amb raó, voler aprofitar-se el cas com a revelació de les belleses del país, com a esquer per a atraure turistes. Una bella ocasió, en fi, per a un intercanvi d'excel·lències, aportant els visitadors una espurna de noble daler espiritual, i retornant-los els visitats la del·lectació d'una natura esplèndida, meravellosa, propícia a totes les delicadeses i galanies de l'hospitalitat.

Doncs bé: ¿sabeu quin va ésser l'espectacle, mig-egal i tètric, que s'oferí, per trista coincidència, a la contemplació dels congressistes el dia de llur arribada? Era diumenge. L'illa sofria, desde temps, una penuria d'aigua; els camps se ressecaven assedegats de pluja. I la Cambra Agrícola de la ciutat no trobà millor solució per al conflicte que... una aparatosa processó de rogatives, transportant desde l'església de l'Hospital a la

Basilica una imatge popular i terrorífica del Crist, coneguda amb el nom de *La Sang*, feminització idolàtrica, profana, on no hi queda res d'aquella dolçor plàcida que irradiava la llegendària figura de Jesús de Nazaret...

Al capvespre, entre una multitud immensa, *La Sang* va seguir el seu camí; les autoritats locals l'acompanyaven; i quan fou a la Catedral, un jesuïta, en un sermó fulminant i fuetejador, va fer corvar les esquenes innumbrables de l'auditori, mentres exigia a crits un jurament de penitència.—Alguns dies abans, a un poble de l'illa, Binisalem (on, segons fama pública, no s'ha deixat mai pernoctar un *xueta*, arribant a tapiar-se les portes dels recalitrants), un batlle camperol prohibí una representació teatral a uns pobres còmics de la llegua per la sobirana raó de que a la tarde, cinc hores abans, una altra processó de rogatives havia transcorregut pels carrers!—I feia pocs dies també que a la capital, a la fira més concorreguda de l'any, una mà incògnita havia ruixat de petroli la caseta on se venia la Bíblia protestant, i li havia pietosament calat foc...

Un Taine futur, que historiés els orígens de l'Espanya venidora, ompliria de consemblants *gazetilles* el procés d'aqueixa penosa i lenta evolució antropològica. Aquí hi ha, en resum, la dolorosa ambigüetat de la nostra Espanya. Una minoria encara tímida s'esforça en improvisar patriòticament una apariència de cultura nacional que no correspon a la postració social del país. I totes les forces eclesiàstiques, tan arrelades en l'entranya de la població, consagrades per l'inèrcia tradicional, per la congènita abdicació de tot lliure examen, se conjunten per a anul·lar aquell esforç... Una disparitat monstruosa lluita en el nostre estadi; cada dia, cada hora, passa sobre'l nostre escenari nacional l'eterna processó negra, davant el peristil de les assemblees científiques. En els laboratoris, segueix enconada la lluita amb la natura per a domar-la i asservir-la, mentres els caps se dobleguen, adorants, en les rogatives demanant aigua a la majestat que nostres mans se fabricaren contravenint les ordres explícites del propi Déu del Sinai...

Es que la corrent *social* segueix una direcció oposada a la corrent *ideal*. La nostra massa no's presenta a les sel·leccions com un deixeble primerenc, com una inconscient col·laboradora, atenta a les encara incompreses veritats; sinó que s'ofereix com una

curiositat d'estudi, com una espècie atàvica i sobrevivent, com un vestigi de ja passades transformacions del gènere; com a materialitat, i no com idealitat que germina, aprofitable i destinada a creixença. La multitud és encara pintoresca, típica, i el turista hi troba una sabor d'exotisme més interessant que la bellesa desinteressada i pura dels panorames. ¿Com no recordar davant tot això—perdoneu-me—alguna cosa de l'atracció que trobarien a una antiga illa oceànica els savis qui hi acudissen per a un eclipsi, per a una erupció, per a una fauna o una flora estranyes, i veiessin desfilar en processó impetradora i suplicant els idols temuts, o contemplant la dansa guerrera, el sacrifici ritual, la litúrgia terrible?

Però vui acabar amb un crit d'optimisme: *això matarà allò*. Un dia la nostra suprema Pediatria curarà l'infant-poble de la seva malura endèmica, i li donarà les claus de la presó on ell mateix se fanca...

GABRIEL ALOMAR

Perquè?

o fa pas gaires setmanes que tota la nació espanyola estava en plena agitació. Els oradors rodaven de l'un a l'altre poble predicant a les multituds sense baixar del automòbil. Els diaris anaven plens d'articles entusiastes, invocant la salvació de no sabem quantes coses, per a escalfar l'opinió. Més que per la tardor, dels arbres, queien de les premses les fulles, plenes de falagueres promeses. Els ulls llampejaven; els cors glatiaven amb força; les sangs bullien...

En diversos punts d'Espanya la lluita arribava al paroxisme i en lloc de les boques parlaven les brownings, matant-se la gent heroicament. Ciutadans que *no s'emboïcaven* mai, sortien aquells dies de casa i voltaven, com desesperats, predicant amb fe d'apòstol i amb febre d'exaltat. No's planyien diners, ni paraules, ni garrotades.

Els que's queixaven, algun temps abans, de l'indiferència popular, els que's planyien de l'estat d'entonament en que jeia l'opinió, ja podien estar satisfets. El poble s'interessava amb entusiasme pels afers polítics i l'opinió es manifestava sorollosament.

I total, per què? Per a engendrar unes Corts com les que avui donen el dolorós espectacle d'una buidor desesperadora.

No valia la pena de barallar-se, i de llençar diners, i d'expressar el cervell per a dur als cossos col·legisladors a unes quantes persones que, en lloc de fer lleis, disputen com bugaderes; en lloc de vetllar pels interessos de la pàtria, s'insulten per petiteses de poble; en lloc de preocupar-se de coses serioses, fan xistos dolents i frases de més mal gust que ingeni.

Malaguanyada activitat, tota la malgastada en les lluites electorals passades; llàstima d'energies esmersades estèrilment; és de doldre la sang inútilment vessada. Les Corts elegides ni acabaran honrosament la guerra del Marroc, ni adobaran l'estat agònic de nostra Hisenda, ni acordaran res de profit per la cultura dels espanyols, ni faran la més petita cosa digna de lloanca.

JEPH DE JESPU

SONATA XXXIII

UE NO US HO HAVIA DIT QUE això s'acabaria perdent el Mèxic i rebent els espanyols?... Doncs ja ho teniu al davant: El Mèxic quasi bé ja no és nació; els espanyols que hi treballaven s'han quedat sense diners, sense propietats i amb les sabates foradades de tant córrer per a fugir.

Oh!, aquelles terres d'Amèrica!... No hi he estat mai; però, al conèixer un criollo, i al sentir-lo tant melós, i al veure'l després

Per ells, que s'ho facin; però el mal és per a nosaltres, que enviem la gent mars enllà; i, si no li enviem, deixem que se l'emportin amb engany. Pobriçalla enlluernada pel drinc d'uns pesos tan difícils de copsar,

portin amb engany. Pobriçalla enlluernada pel drinc d'uns pesos tan difícils de copsar, com la moneda d'aquí, que sucumbeix en quasi sa totalitat, i després quan, ara cinc, ara sis, ara deu, han surat i comencen a caminar pels camins de la fortuna, surt un Villa, i, dient que venja als seus avis, els fusella, els desterra i els deixa pelats com un carbaçó.

Què s'hi farà?... L'Espanya d'avui encara paga les culpes d'Hernán Cortés...

Ja estan obertes les Corts. Molt bé. Al Senat dormen, al Congrés encara passen bugada. Es preciosos.

A tal poble compraven vots.

Al de més enllà els civils no deixaven entrar als col·legis electorals.

En l'altre trencaven urnes.

Coaccions, tupinades, morts, borrarros-cigarros *gratis*, morts que voten. Tot, demanin, tot!...

Ja m'ho deia aquell secretari de l'ajuntament d'Aixell, que devogades ve amb mi:

—Cregui'm, senyor Moritz, que amb aquestes eleccions, jo m'he tret quinze anys de sobre.

I la veritat és que la bugada ha sigut entretinguda. Però ai!, les taques no se'n van. El senyor governador de Santander no podrà pas desmentir de que ell se dedicava a fer subscripcions per al periòdic ministerial nomenat *El Parlamentario*.

El senyor La Cierva no podrà rentar-se mai la cara senyalada per la taca de la traïció, feta a l'antic company de glories i fusellaments. En Sánchez Guerra, després de la bugada, quedarà títillat per sempre.

Que és bonic!...

Anant a una altra cosa. Ara no correràn les cabres pels carrers. Djiu que és molt higiènic que's quedin a casa, perque això dels cagallons és un vehícol de flagells per a la ciutat.

No comencem!

Després de les cabres vindran les tan agradables burres del carrer d'en Robador, i després els carretons.

A copia d'higiene tindrem de pendre la llet de tramvia elèctric o d'automòbil, i, entre sentir belar una cabreta o escoltar el trinc, trinc, tric d'un tramvia; entre trepitjar una boleta negra com una oliya o ensumar fortors de benzina, em quedo amb la cabreta i les boletes...

La *Cucafera* vol fer el gran passeig marítim de Barcelona.

No falla; de Napoleó ençà, els homes petits són els de les grans energies; els de les belles pensades; els clarividents en tot.

Si no fos que Barcelona necessita tant del seu consell, jo'l voldria veure diputat. Estic segur que al Congrés faria un paper lluit.

D'això d'*El Poble Català* no vui parlar-ne. Vostaltres que sabeu com m'estimava; m'estimo i m'estimaré als d'abans; no pòdeu dubtar de que amb ells van les meves simpaties.

Ai!, done'm beure, Enric.

MORITZ XVIII

Notes de fóra

Girona.—Ja poden estar tranquils els pagesos. Aviat els blats i les verdures tornaràn a conquerir l'ufana perduda. Sembla que'l senyor bisbe ha donat ja les degudes instruccions per a que's facin pregaries en sollicitud de la desitjada pluja. Un consell als pagesos, no obstant: preparin els canons granífugs; perque Sant Pere ho fa tant bé, que, quan els bisbes li demanen aigua, ell els envia pedregades.

—Dilluns, a la matinada, els lladres intentaren entrar al convent de les Adoratius. Afortunadament els malfactors no conseguiren el seu objecte, amb tot i anar ben proveïts d'eines. Està vist que en els convents de monges no hi entren sinó els capellans.

—Els mauristes d'aquí han tingut una reunió importantíssima (?) juramentant-se per a treballar en contra de la Mancomunitat Catalana. Aquí hi vindria bé el conte dels infusoris d'en Bartrina.

Figueres.—La popular i sicalpica Meller ha donat una audició de les seves cançonetes en el Teatre Principal. Inútil dir que la gent clerical està d'allò més escandalitzada. Realment, ells li han fet el buit, i donaren l'exemple no anant-la a sentir. No hi anaren, perque ja hi van cada cop que baixen a Barcelona.

Agramunt.—Per a demà, diumenge, hi ha projectat un gran míting republicà, en celebració del primer aniversari de la «Juventut Repu-

blicana». Sembla que estarà molt animat i que hi pendran part oradors dels partits coaligats nacionalista i radical.

Reus.—El diumenge a la tarde va sortir una processó de l'església de Sant Pere, a l'objecte de fer pregaries per a la pluja. Això varen fer-ho, segurament, perque sabien que, al matí, havia caigut ja un ruixadet a Tarragona, i creien que'l truc els sortiria bé. Però, per ara, lo més humit és l'aiguera.

Arenys de Mar.—Els jaumistes han constituït una junta organitzadora de les poques forces amb que compten en el districte. Sembla que volen combatre de valent la política de la «Lliga». Els republicans d'aquí no'n creiem res, puix sabem que llops amb llops mai se mosseguen. Estem alerta, contra'ls uns i contra'ls altres.

Tàrraga.—Tal com tenien acordat, els treballadors de l'«Agrupació Obrera» han enviat als amos de fàbriques i tallers, i a tot el comerç, en general, una atenta comunicació, anunciant el seu propòsit de celebrar, amb una vaga pacífica, el dia primer de maig.

Badalona.—Els socis del vell «Centre de Nostra Senyora de Montserrat» han acordat, en junta general, canviar la raó social. Des d'ara es titularà «Centre de Montserrat» a seques. Males veus asseguren que és que Nostra Senyora s'ha donat de baixa.

Palafugell.—La gent de sotana, amiga de la xerínola, havia contractat una cobla. Però vet aquí que, a l'arribar l'hora de sonar, els *tututs* se'n varen desdir i es quedaren amb un pam de nas i amb unes orelles de pam i mig, havent-se de contentar amb la música litúrgica de quatre beates.

—Hem celebrat el triomf d'en Salvador Albert amb un suculent àpet.

—Continua la vaga de mecànics, havent-se proveït, els burgesos, de bastants «esquirols», procedents de Barcelona, alguns dels quals, després d'entrevistats amb els vaguistes, abandonaren la feina. Per ara hi ha tranquil·litat, però es temen, fundadament, pròximes excisions si l'intransigència patronal continua.

Malgrat.—El diumenge es celebrà, al «Casino Malgratenc», una vetllada literario-musical. Aquesta part, molt bé; però la literaria... —ai!—figureu-vos que un membre dels lluisos, al recitar una poesia que acabava amb un petó i una abraçada, ho va fer tant mansament que totes les noies es varen clavar a riure.

—Busqui's xicota, home, que n'aprendrà! —li deien.

—Esperem que'l senyor president del «Casino» no permetrà que's celebrin massa sovint aitals neulades.

Es guerra?... No es guerra?...

Carta amb la que'l moro amic, des del Rincón de Medik, contesta al prec formulat en el número passat.

Alà et presservi de mal i et dongui lo que't convinga.

He rebut fa pocs moments la teva grata missiva,

i ingenuament t'haig de dir que a l'acabar de llegir-la,

sense poguer-ho evitar,

m'he fet un panxó de riure.

De modo, entraniable amic,

que lo que a escriure'm t'obliga és el desig de saber

si lo que hi ha a Moreria en aquest solemne instant

és guerra o no?

Alà, el benigne,

il·lumini el teu cervell

i el lliuri de les trenyines

que'l priven de destriar

una cosa tan senzillal...

Encara que... es que aquí algú

us amaga les notícies

i no hi ha corresponsals

i el cable us conta mentides?...

O és que feu aquest paper

per raons de «patriotisme»,

o per por de que'l fiscal

us dediqui una «carícia»?

Si és això, no'n parlem més,

i a la carta que m'envies,

sobre si hi ha guerra o no,

respondré amb un lleu somriure...

i et contaré el bonic cas

del meu amic Boll-Sens-Rifa.

Era, el tal Boll, fa uns tres anys,

un comerciant de farina,

espelmes, palla i cigrons,

que sols fent mil picardies

i albardant als seus clients

s'anava guanyant la vida

amb moltes dificultats,

quan vetaquí que un cert dia

ve això de l'ocupació;

s'escampa desde Melilla

fins als sorrals de l'oest

l'influència dels castilas...

i aquí em tens a l'amic Boll sortint de sa tenda misera, eixamplant tot de repent el negociet que tenia i venent tals quantitats de cigrons, palla i farina, que guanya tot lo que vol, té dugues cases magnífiques, fa rotllo quan entra al Banc i viu com un arquebisbe.

Què se'n dedueix d'això?

Que dintre d'aquest enigma hi ha el que's veu i el que no's veu,

com en les «questions» antigues.

Es guerra lo que tenim?

No es guerra?... L'amic Sens-Rifa

i altres Sens-Rifen com ell

podrán dir-te lo que opinen.

Jo—sincerament t'ho dic—

per molts, crec que és una vinya.

... punt. Que l'immens Alà,

senyor de les nostres vides,

vulga dar-te tots els béns

que Ali-ben-Tou te desitja.

Per la copia:

C. GUMÀ

Un partit social català

La conferencia donada el diumenge passat per en Jaume Brossa, en el Teatre Espanyol, és el primer acte encaminat a la fundació d'un nou partit social català. En Brossa, després de llargs anys de residència a París, ha tornat a Barcelona. I si fins ara havia estat un teoritzant i un comentarista de les coses socials i polítiques, d'aquí endavant serà un home d'acció, un capítost de partit.

Amb la seva darrera conferencia en Brossa, ha traçat les grans línies directrius de la força nova que intenta crear. De ses paraules se dedueix que aquesta força serà eminentment social per la seva doctrina i pels seus seguidors. Els qui s'ajuntin a l'entorn de la bandera que acaba d'alçar en Brossa, seràn, poc o molts, elements obrers.

Algú pot-ser ens dirà que en Jaume Brossa no vol fer un nou partit, sinó donar nova vida al vell partit federal espanyol. Nosaltres creiem lo contrari. Coneixem en Brossa, i sabem que les seves orientacions polítiques no difereixen essencialment de les que segueixen els vestigis del federalisme que pretenen representar les idees d'en Pi i Margall. L'estructura mental d'en Brossa no s'assembla gens a la dels romàntics federals de tota la vida. No més cal llegir la conferencia del Teatre Espanyol per a convence's de que, si bé en Brossa pensa aprofitar per a la seva obra alguns dels materials de l'enrunat partit federal, el partit que ha començat a bastir és d'una arquitectura ideològica ben diferent.

Donada la manera com sent en Brossa els problemes socials i polítics de l'hora present, lo que millor li escauria, lo que correspondria plenament a la situació actual de la política europea, fóra la formació d'un poderós i nombrós partit socialista. Però l'endarriment llamentable de la nostra política, faria temerari l'intent. L'evolució de les nostres masses treballadores està molt atrassada, i fins avui ha fet molt poc camí entre elles, l'idea d'un partit obrer de classe. Per això en Brossa es troba en el cas de fer cabre el contingut ideològic del seu programa dins el motllo d'un partit republicà d'esquerra.

Som un poc escèptics respecte a l'èxit de l'empresa de l'amic Brossa. El contingent que'l vell partit federal li aporti serà molt escàs, i encara molts federalistes no s'avin-dràn fàcilment al llenguatge que emplea en Brossa quan parla dels programes. La massa del nou partit hauria d'ésser la que se n'ha anat darrera d'en Lerroux. I nosaltres som dels qui creuen que'l lerrouxisme no és mort i que'l gros de les seves forces obreres romandrà fidel al cabdill.

De totes maneres, si en Brossa aconsegueix aplegar elements avui dispersos, renovar procediments envellits i constituir un agrupament cohesionat, haurà fet una obra lloable, encara que no logri enregimentar grans multituds.

A. R. I V.

L'ARBRE CORCAT

—No's cansin, senyors, no's cansin. ¿No estàn veient que ell tot sol se'n và a terra?

REPICS

Entre altres vagants d'importància, els periòdics anuncien la de menescal de Mombuey (Zamora), càrrec que està remunerat amb noranta pessetes anyals, pagades per aquell ajuntament. Animar-se, cavallers. Sembla mentida que la gent emigri, en un país que, estudiant per a menescal, se pot arribar a obtenir tan bona... ganga!

El *Dia Gráfico* comença un solt de la secció titulada «La política», d'aquesta manera:

«El diputado a Cortes por Gerona, don Ricardo Ramos...» (!!!).

I després de dir que ha anat a Madrid per a gestionar alguns assumptes d'interès per als pobles que representa, afegeix:

«...preocupándose de lo muy necesario y urgente que es para aquella capital el que las obras del muro de defensa contra las avenidas del Segre no sufran nuevas dilaciones, ha obtenido un libramiento de 20.000 pesetas para dichas obras».

Vaia un embull!

I què hi dirà, amb això, el senyor Fernández del Pozo, i, sobre tot, què hi dirà el Segre?

El *Dia Gráfico* no sols intenta treure els rius de mare, sinó que prova de treure-hi als seus llegidors.

De càl Bisbe ha sortit, per fi, l'ordre de que en les esglésies de la diòcesis es facin pregaries *ad petendam pluviam*.

Per què han esperat tant a demanar la desitjada aigua?

Molt senzill: perquè's aixerits clergues saben que s'acosta el mes de maig. I com que «pel maig, cada dia un raig...»

Com més tardaran a sol·licitar el benefici, més

segur serà que plourà... i més segur l'èxit i l'eficàcia dels seus precs.

Ha donat molt que enraonar, aquests dies, la separació d'*El Poble Català*, de tota la seva antiga redacció en massa. Sense pretendre jutjar aqueix fet, ni sense ficar-nosen el significat polític que pugui tenir, ho deplorem de veres entre altres coses pel precedent que senta.

Ja saben els antics redactors que en aquesta casa se'ls estima i que poden disposar en tot i per tot de nosaltres, com a bons companys que han sigut i bons amics que segueixen essent.

Per a demà, diumenge, els obrers carlins de Santa Madrona anuncien una festa titulada «Día Social Jaimista».

Per què no s'adhreixen al Primer de maig, si tan socialistes són?—preguntaran vostès.

Efectivament, això seria lo més raonable.

Però ells volen celebrar el festival vuit dies abans per distingir-se.

I per a què no'ls puguin dir que no són *avançats*.

Una de les actes considerades greus ha sigut la del diputat senyor Barco.

Pobre Barco, ha naufragat!

Com a bon barco espanyol... i de guerra.

Avui, segons tenim entès, sortirà a la llum pública, amb el títol de *La Bandera*, una fulla escrita pels antics redactors d'*El Poble Català*, explicant els motius de la sorollosa separació.

Pas a *La Bandera*, doncs!

Tots els *pendons*, que's retirin.

Diumenge passat varen repartir-se per les rambles unes fulles, en les quals s'hi llegia en lletres grosses: «¡MAURA SII!».

Encara que estem en plena primavera, van semblar-nos fulles de tardor.

Eren totes grogues, d'una grogor cadavèrica.

A la barriada del Camp de l'Arpa s'està organitzant una Joventut inspirada en els albis ideals del doctor Martí i Julià.

Tractant-se del Camp de l'Arpa, que m'hi apunten.

Me sembla que m'agradarà.

Quan no sabrem què fer, si votarem en blanc o en negre, ens quedarà el recurs de tocar l'arpa.

S'ha inaugurat amb tota pompa i majestat, el «Círculo Maurista».

Després del míting va haver-hi banquet, servint-se entre'ls diversos plats, un magnífic retret de don Antoni.

—Pot-ser també se'l varen menjar?—preguntareu.

Tant com menjar-se'l, no. Però en sentit figurat sí, que pot dir-se, perquè se'l varen menjar... a petons.

Diuen de París que l'Unió Interparlamentària ha acordat que la pròxima conferència de la Pau se celebri a la capital de Suecia.

No ho trobem prou bé.

Aquesta vegada ens sembla que s'hauria hagut de celebrar a la capital de Mèxic.

Jocs de quitxalla.

L'«Oncle Sam», ha anat a descompartir a l'Huerta i an en Panxo Villa, que's clavaven bufes *fraternals*.

I aquests, què fan, ara?

S'ajunten per anar contra de l'«Oncle Sam».

Diverfit, diverfit, això de la guerra!

Ha tingut d'aplaçar-se el gran banquet projectat pels liberals de la colla d'en Romanonés. I es comprèn.

Els mauristes han celebrat un àpet aquests dies...

I han agotat les subsistències!

El fill d'en Maura, que acredita ja la família amb *frasescitas*, contestant a la pregunta que van

fer-li alguns periodistes de «quan juraria el càrrec de diputat, el seu senyor pare», va dir:

—A l'hora justa que hagi de complir amb el seu deure.

Així ja sabem quan jurarà don Antoni.

Mai.

S'ha inaugurat, a Sant Pere de Roma, la làpida sepulcral que tanca els restes del cardenal Rampolla.

I la del bisbe Laguarda, de làpida?

Es veu que en Rampolla tenia més bons costats.

I no és que als devots d'aquí els raqui l'afluïr la mosca, perquè fa mesos que plouen, les pessetes!...

Obra nova

JOSEP BURGAS

FLOR DE PICARDÍA

VERSOS D'AMOR I DE PECAT

Un tomo de més de 100 planes
luxosament imprès a dues tintes Una pta.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C^{ia}